No. 33. 1843.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 16 Maart.

BEKENDMAKING

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat ten gevolge aanschrijving van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 28. Februarij jl. Lett. Y, op *Maandag den 20. Maart* aanstaande, eene algemeene Kollecte aan de huizen zal plaats hebben ten behoeve der Slagtoffers van den brand, welke op den 5. November 1842, te *Baardwijk* heeft gewoed; met uitnoodiging om daarin naar vermogen mildelijk bij te dragen, alzoo volgens opgave van Hun Ed. Gr. Achtb. door de in het eerste Arrondissement dezer Provincie, reeds vroeger gecollecteerde gelden, slechts voor een zeer klein gedeelte, in de door dien noodlottigen brand veroorzaakte schade, waardoor de Slagtoffers al hun have en goed, levensmiddelen voor hun zelve en hun vee, hebben verloren, is kunnen worden voorzien en er voor de meesten hunner, zonder eene gewenschte nadere bijdrage, geen uitzigt bestaat, om hunne vernielde woningen weder op te bouwen en zich ook overigens uit hunne kommervollen toestand te redden.

BREDA, den 13. Maart 1843.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelve
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Maart.

Morgen moet de kamer van afgevaardigden in hare bureaux een tweetal voorstellen onderzoeken door leden der oppositie gedaan, te weten: een van den heer *Sade*, dat bijna jaarlijks door de oppositie gedaan wordt, om namelijk de bezoldigde ambtenaren als leden der kamer uit dezelve te weren; het ander voorstel is van den heer *Duvergier de Hauranne*, en tegen de geheime stemming gerigt.

— Even als vroegere jaren verspreidt zich weder het gerucht dat de koning met het aanstaande zomersaizoen het kasteel van Pau zal bezoeken. Zeker is dat de herstellingen en verfraaijingen aan dat aloude kasteel worden voortgezet.

— Al de bladen zijn nog met bijzonderheden gevuld over de vreesselijke ramp die het eiland Guadeloupe getroffen heeft. In onderscheidene brieven wordt het getal der slagtoffers op meer dan 4000 dooden geschat, terwijl dat der gekwetsten nog veel grooter is dan eerst opgegeven werd. De treurigste en treffendste bijzonderheden van den algemeenen ramp vindt men tevens in de onderscheidene bladen vermeld.

In een' particulieren brief van Guadeloupe leest men nopens de schrikkelijke aardbeving aldaar, nog het volgende:

» Het getal dooden is zoo groot, dat er hoegenaamd geen begravenis plaats heeft; men werpt de lijken in zee. Op verschillende plaatsen barstte de aarde open en wierp modderachtig water en zand op. De lage streek heeft slechts weinig geleden, maar ofschoon alle huizen staande gebleven zijn, zoo is evenwel geen van dezelve bewoonbaar. Te Point à Pitre, integendeel, braken na den schok op 2300 plaatsen te gelijk de vlammen uit, en een schrikkelijke brand verteerde de geheel in puinhoopen liggende stad. »

Het verlies wordt in 't algemeen op 25 millioenen fr. aan handelwaren, en op 30 millioenen voor 't minst aan vaste en roerende goederen geschat. In de brieven wordt voorts veel lof toegezwaaid aan de ijverige bemoeijingen van den gouverneur van het eiland *de Gourbeyre*, en van den scheepskommandant der flotille in de Antillen, *de Moges*, om naar hun vermogen de ramp te lenigen.

Hier in de hoofdstad beijvert men zich om zooveel mogelijk hulp toe te brengen. Even als in 1839 ten behoeve der slagtoffers van de toen voorgevallen aardbeving op Martinique, heeft de minister van koloniën thans eene commissie tot inzameling van giften benoemd, aan welker hoofd de minister zelf is. Op eene eerste lijst van inschrijving komen [illegible] 10,000 fr. en vervolgens een aantal [illegible] en 500 franken. Ook de aartsbisschop van Parijs heeft de pastoors der hoofdstad uitgenoodigd eene algemeene collecte ten behoeve der slagtoffers in de kerken te doen.

— De bepalingen zijn thans bekend eener concessie door het gouvernement aan een aantal fransche en engelsche kapitalisten gedaan betrekkelijk den aanleg van den spoorweg, van de hoofdstad naar de noordelijke grenzen. Het huis *Rothschild* is aan het hoofd van gezegde vereeniging; de staat zal het terrein leveren en den arbeid onder toezigt zijner ingenieurs laten verrigten; de kompagnieschap zal den weg naar een vastgesteld reglement en tarief exploiteren; de concessie is voor 50 jaren, wanneer de kompagnieschap den weg aan de administatie overgeeft.

— De bekende schrijver *Defauconpret*, die, onder anderen, de werken van *Walter Scott* vertaald heeft, is in den ouderdom van 75 jaren overleden.

— De officiele dagbladen maken een rapport bekend van den opperbevelhebber *Bugeaud*, van den 28sten Februarij, waarbij den directeur van het departement van oorlog kennis wordt gegeven, dat de laatste sporen van den opstand in de Algerynsche kolonie geheel verdwenen zijn, door de volkomene onderwerping van den stam *Beni-Menasser*, welke zich bij de laatste oproerige bewegingen, gelijk bekend is, voornamelijk vijandig jegens Frankrijk heeft betoond.

— Uit de Madridsche berigten tot den 6den, die een aantal algemeene bijzonderheden aangaande den uitslag der verkiezingen behelzen, verneemt men, dat de verkiezingen in de hoofdstad, ten voordeele van het gouvernement zijn uitgevallen. In Guipuzcoa en Biskaije heeft de oppositie de overhand behouden, in Alava de ministeriele partij, zoo ook in de provincie Valladolid; in Santander zijn daarentegen de aanhangers der coalitie gekozen. In Navarre vleit men zich, de ministriele kandidaten de overhand te zullen zien behouden.

Te Saragossa had den 3den in den schouwburg groote ongeregeldheden plaats gehad.

— Ter beurze van heden (13 *Maart*), waren genoteerd: 5 pCt. 120,55; 3 pCt. 82,10; Nap. r. 107,90; Spanje 28; Rom. L. 106¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Maart.

Uit Weenen schrijft men dat de aartshertog *Frans Karel* van Oostenrijk, broeder van Z. M. den keizer en vermoedelijke erfgenaam aan den troon, zich sedert eenige dagen ongesteld bevond, zoodat er een bulletin van zijn' toestand was uitgegeven geworden.

Voorts meldt men uit Weenen dat de Oostenrijksche regering voornemens was een eskader onder den aartshertog *Frederik*, naar China te zenden ten einde de handelsbetrekkingen met dat land te bevorderen.

— Sedert eenigen tijd heeft men gelegenheid gehad op te merken, dat de Augsburger *Allgemeine Zeitung*, anders een der beroemdste Duitsche dagbladen, veel van hare vroegere belangrijkheid verloren had, en bepaaldelijk over de Duitsche aangelegenheden zeer weinig berigten mededeelde. Thans is de reden daarvan bekend geworden. De *Mannheimer Abendzeitung* maakt namelijk een bevelschrift des konings van 18 Januarij jl. openbaar, waarbij ten aanzien van de *Augsburger Zeitung* eene gestrengere censuur wordt voorgeschreven: » uit hoofde van de blijkbaar verwerpelijke en niet langer te » gedoogen rigting, welke dat blad genomen heeft, en van de » onmiskenbare pogingen om aan het moderne liberalismus [illegible] » bare meening eenen steun en bondgenoot te verschaffen [illegible] » afkeuring en verguizing van bestaande instellingen [illegible] » en gisting te verwekken, en [illegible] » der [illegible] [illegible] Publiciteit gelegenheid [illegible] maakt, [illegible]

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den Maart.

De definitive aanneming der suikerwet heeft den 11. Maart in de kamer der vertegenwoordigers met 58 tegen 15 stemmen plaats gehad. Acht leden hadden zich onthouden. Vooraf was nog een amendement van den heer *de la Coste*, strekkende tot meerdere begunstiging der inlandsche suiker, als afgestemd beschouwd, omdat 40 leden zich voor en 40 zich tegen dat amendement hadden verklaard.

— De heer *Adolphe Wahlen* heeft van Z. M. den Koning der Nederlanden eene kostbare gouden medaille ten geschenke ontvangen, als een bewijs van tevredenheid, wegens een aan Hoogstdenzelven door genoemden heer aangeboden exemplaar van het bij hem uitgegeven prachtwerk *Marie de Bourgogne*.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Maart.

Bij Zijner Majesteit besluit van den 13den Maart 1843, n°. 61, is de generaal-majoor *J. A. H. de la Sarraz*, adjudant des Konings in buitengewone dienst, op het daartoe door hem gedaan verzoek, uit de betrekking van kommandant van het materieel der artillerie, eervol ontslagen, onder toekenning van den rang van luitenant-generaal, en het pensioen aan zijnen tegenwoordigen rang van generaal-majoor verbonden; terwijl bij gemeld besluit de betrekking van kommandant van het materieel der artillerie is opgeheven, met bepaling dat de werkzaamheden aan die betrekking verbonden, te rekenen van en met den 1sten April aanstaande, bij het departement van Oorlog zullen worden overgebragt.

Bij besluit van den 13den Maart 1843, n°. 62, heeft Zijne Majesteit benoemd:

tot luitenant-generaal, zonder bezwaar der schatkist, den generaal-majoor zonder bezwaar der schatkist *H.* graaf *de Cruquenbourg*, Hoogstdeszelfs adjudant, en

tot luitenant-generaal den generaal-majoor *F. C. List*, adjudant Zijner Majesteit in buitengewone dienst, en Directeur Generaal van Oorlog.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 11den Maart 1843, n°. 61, is aan den 1sten luitenant jhr. *C. M. Storm van 's Gravesande*, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, op het door hem daartoe gedaan verzoek, onder toekenning van den rang van kapitein, een eervol ontslag uit de dienst verleend, met vergunning tot het voortdurend dragen van de uniform van het korps, waartoe hij tot dus verre heeft behoord.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den Maart 1843, no. 76, is aan den 2den luitenant *J. M. Visbach Lobry*, van het 1ste regement zware dragonders, op het door hem daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag uit de dienst verleend.

— Bij besluit van den 11den Maart, n°. 50, heeft Z. M., ten gevolge van het emeritaat van den hoogleeraar *Macquelijn*, tot gewoon hoogleeraar in de geneeskundige faculteit bij de hoogeschool te Leiden, te rekenen met den aanvang van den volgenden cursus, benoemd den heer *G. C. B. Suringar*, med. chir. et art. obstet. dr. prof. med. aan het athenaeum illustre en de clinische school te Amsterdam.

— De *Staats-Courant* behelst het volgend koninklijk besluit:

WIJ WILLEM II, ENZ.

Op voordragt van Onzen Minister van Kolonien, van den 11den Maart 1843, litt. B, n°. 13,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Als een spoorslag voor de belanghebbenden in de kolonie Suriname tot het invoeren van gewenschte verbeteringen in de suikerbereiding, zal van gouvernementswege aldaar opgerigt en in werking gebragt worden een toestel, ingerigt volgens de laatst uitgevondene en reeds elders met vrucht aangewende verbeteringen; een en ander op den voet door Onzen Minister voorbeemd in zijn voormeld rapport aangewezen.

Art. 2. Die oprigting zal plaats hebben op de aan de West-Indische bank toebehoorende plantagie *Catharina Sophia*.

En zal afschrift dezes worden gezonden aan Onzen Minister van Kolonien, ter uitvoering.

— De centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft hare overwegingen voortgezet over de ontwerpen van wet, betrekkelijk de staatsbegrooting voor 1844 en 1845. Zij houdt zich steeds bezig met het opmaken van haar voorloopig verslag te dien aanzien. Al de afdeelingen hebben weder onderzocht de ontwerpen van wet, houdende de tarieven van geregtskosten, enz.

Ten gevolge der bedenkingen, in de afdeelingen gemaakt tegen de voordragt van wet, tot aanvulling en wijziging der bestaande wetten op het patentregt, heeft dat ontwerp eenige veranderingen ondergaan. Onderanderen wordt § 10 van tabel n°. VII, gevoegd bij de wet van 16 Junij 1832, vervangen door de volgende bepalingen:

„ B. Reizende kooplieden enz."

„ *a*. Alle kooplieden, commissionairs, fabrijkanten en andere personen, zoo wel Nederlanders als vreemdelingen, niet binnen dit Rijk gevestigd, die met of zonder staalkaarten, monsters of proeven rondreizen, om bestellingen bij kooplieden, fabrijkanten, trafijkanten, werkbazen of winkeliers op te nemen, of bij de aflevering van bestelde goederen tegenwoordig zijn, of anders ook zaken den handel rakende, vereffenen, deswege gelden ontvangen, zullen worden belast, naar de 5de tot de 11de klasse. Ook bij andere personen bestellingen opnemende, zullen zij worden aangeslagen naar de 5de tot de 8ste klasse van hetzelfde tarief.

b. De voor of ten behoeve van de onder *a* vermelde personen reizende agenten, factoors of kantoorbedienden of andere personen, zullen aan dezelfde regten als deze onderworpen worden.

c. Reizende agenten, factoors en kantoorbedienden en andere personen, die het hiervoor onder letter *a* vermelde bedrijf uitoefenen voor rekening van binnen 's Lands gevestigde handelshuizen, fabrijkanten of trafijkanten, zullen een regt verschuldigd zijn naar de 12de klasse van tarief A, en zal dit bedrijf met geen ander als verwant kunnen worden beschouwd.

Tot staving dat de reizen voor binnenlandsche huizen, fabrijken of trafijken geschieden, zullen de agenten enz. moeten zijn voorzien van een afschrift van het patent der meesters, in wier dienst zij zich bevinden. Op dat afschrift zal door het hoofd van het plaatselijk bestuur den naam van den persoon, die daarvan gebruik wil maken, vermeld, en zal het, met het zegel der gemeente, aan diens eigen patent vastgehecht worden."

Uit het eerste onderzoek, hetwelk over dit ontwerp in de Afdeelingen van de Kamer heeft plaats gehad, is gebleken, dat men algemeen erkend heeft, dat het tegenwoordig wetsontwerp eene nuttige strekking heeft, en dat het tweeledig doel, hetwelk de Regering zich daarbij heeft voorgesteld, het bevorderen van de belangen der maatschappij door verhooging van de belasting op eenige neringen, welke eenen schadelijken invloed op de zedelijkheid en de welvaart der ingezetenen uitoefenen, en het ontheffen of beschermen van andere beroepen in het belang van den handel en den gezeten koopmansstand, allezins verdient goedgekeurd en toegejucht te worden. Daarentegen hebben verre de meeste leden der Kamer verklaard te moeten betreuren, dat de aanneming der voordragt de vermeerdering van het getal der wetten omtrent het onderwerp der patenten ten gevolge zal hebben.

Algemeen werd dan ook het wenschelijke gevoeld, dat eenig middel mogt kunnen gevonden worden, waardoor het aangeduide bezwaar opgeheven zou worden, zonder dat er evenwel besloten werd tot eene geheele herziening der patentwet, welke door de meerderheid althans niet scheen verlangd te worden. Men beval der Regering aan, de officiële uitgave te doen bezorgen eener verzameling van verordeningen betrekkelijk het patentregt, waarin zoowel de tekst der oorspronkelijke wet van 1819, gelijk die ten gevolge van de sedert vastgestelde wijzigingen en ampliatien zal moeten gelezen worden, als de wetten van 1819, 1832 en de thans aanhangige in hun geheel zouden worden opgenomen. De Regering heeft daarop geantwoord, dat zij zoo veel mogelijk zorg dragen zal, dat aan het verlangen der Kamer worde voldaan, hoezeer een dergelijke maatregel als de voorgestelde, [illegible] kosten tot stand gekomen, toenmaals de behoefte [illegible] ineensmelting en verwerking der onderscheiden wetten [illegible] getoond. Langs dien weg zal dan ook van zelf tegemoet gekomen worden aan de bedenkingen tegen den vorm en de inrigting van het ontwerp gemaakt, en tevens vermeden, dat wetsbepalingen, welke reeds eenmaal aan het bordeel der Kamer onderworpen en door de Wetgeving bekrachtigd zijn, andermaal een punt van beraadslaging worden.

Door vele leden werd de wensch te kennen gegeven, om van de Regering eene opgave bij approximatie te ontvangen, zoo wel van de vermeerdering van opbrengst, welke door de voorgestelde verhoogingen, als van de vermindering van opbrengst, welke van de voorgedragen ontheffingen verwacht kunnen worden. De Regering heeft geantwoord, dat voor het oogenblik de bouwstoffen ontbreken, om de verlangde raming met genoegzame juistheid te verschaffen, en dat al waren deze voorhanden, ook dan nog de opgaven even onzeker zouden zijn als de omstandigheden [illegible], waarvan de opbrengt van het patentregt in het algemeen afhankelijk is, wisselvallig.

Door sommigen werd het verlangen medegedeeld, dat de Regering eerlang bedacht moge zijn op eene herziening van de rangregeling der gemeenten, vastgesteld bij tarief B der wet van den 21 Mei 1819. Hierop is geantwoord, dat de Regering het gewigt der aanmerking niet ontkent, maar eene wijziging in de rangregeling der verschillende steden en gemeenten een zeer naauwkeurig onderzoek vereischt. Bij latere gelegenheid zal men aan dit verlangen kunnen voldoen.

In antwoord op de door eenigen te dien aanzien gemaakte aanmerking, is door de Regering te kennen gegeven, dat de gemeentevrees, dat de in art. 6 voorgestelde verhooging van het patent voor

de zoogenaamde uitpakkers, te zeer opgedreven wordt, waarschijnlijk vervallen zal, wanneer men in aanmerking neemt, dat de in beraadslaging gebragte wijziging geene andere strekking heeft, dan om het *minimum* van den aanslag, bepaald bij tarief *b*, van de 13de klasse tot de 9de klasse te brengen, waaraan een regt verbonden is, voor gemeenten van de 1sten rang van ƒ 20; 2den rang, ƒ 18; 3den rang, ƒ 17; 4den rang, ƒ 12; 5den rang, ƒ 8, en 6den rang ƒ 6,50. Mogt evenwel deze aanslag, tegen de bedoeling en verwachting der Regering, als verbodsbepaling werken, zoo zou zij daarop terugkomen. Voor het overige wordt, noch omtrent de hoegrootheid van het regt naar evenredigheid van den tijd, welke voor de klassificatie in aanmerking wordt genomen, noch omtrent de wijze van berekening, eenige wijziging der bestaande wet voorgesteld.

Vele leden hebben zich verklaard tegen het doen voortduren van een speciaal fonds tot bestrijding der ontheffingen en tot dekking van de non-valeurs. Naar hun inzien bestonden er volstrekt geene redenen van nut of noodzakelijkheid, welke het bestaan van zoodanig fonds zouden kunnen regtvaardigen.

De Regering heeft op dat verlangen geantwoord dat, indien dit fonds tot andere einden bestemd of aan de controle der Rekenkamer onttrokken kon worden, men den weerzin tegen de bestendiging daarvan zou kunnen toegeven, maar het tegendeel is waar; en waar is het evenzeer, zegt de Regering, dat zonder dit middel, de spoedige en geregelde afsluiting der dienstjaren, door de volkomen aanzuivering der kohieren, het zij in geld, hetzij door afschrijving of vermindering van de belasting op de reclamatien der belastingschuldigen, eenen al te geruimen tijd vertraagd zou kunnen worden.

Het geldt hier bovendien, gelijk vele leden aanmerkten, niet de aanneming van een nieuw, maar de instandhouding van een oud beginsel, dat sedert meer dan twintig jaren de regelmatigheid heeft bevorderd, zonder tot eenige bezwaren of bedenkingen aanleiding te hebben gegeven.

Men verwacht, dat het centraal verslag nopens dit ontwerp eerlang zal worden uitgebragt, en dat de beraadslagingen over deze voordragt spoedig zullen plaats hebben.

— De boekhandelaren *P. H. van den Heuvel*, te Leiden en *H. Koster*, te Delft zullen uitgeven eenen Gedenkpenning, bij gelegenheid van de vestiging der Koninklijke Akademie ter opleiding van burgerlijke ingenieurs en kweekelingen voor den handel, te Delft. De uitgevers verzekeren eene uitvoering, die in keurigheid van smaak en netheid van behandeling niets te wenschen zal overlaten. De vervaardiging van denzelven zal door hen worden toevertrouwd aan den met zoo veel roem bekenden kunstenaar, den heer *D. van der Kellen*, te Utrecht.

— In de *Amsterdamsche Gourant* leest men:

» Men verneemt met veel genoegen, dat de nieuwe inrigting van armverzorging en water-zuivering hier ter stede, door den heer mr. *G. Buijs* ontworpen, door aanmoediging en deelneming van eenige aanzienlijke ingezetenen tot stand gebragt, en door de goede zorgen der heeren *Portener*, *Rubens*, jonkh. *Salvador* en *Bruno Tideman*, als commissarissen, georganiseerd en in werking gesteld en door belangrijke giften, zoo wel van onzen geëerbiedigden Koning en van Z. M. *Willem Frederik*, als van verschillende vereenigingen en bijzondere personen, ondersteund, niet slechts aan haar eerst menschlievend doel ten volle heeft beantwoord, door dagelijks tot 300 à 400 armen, in door stoom verwarmde lokalen, met droog brood en koffij te verkwikken en per nacht, omstreeks 30 à 40 hulpbehoevenden van nachtleger te voorzien (en dat alles zonder dat nog immer iets voorviel, wat orde, rust of zedelijkheid verstoorde of kwetste) maar, dat ook deze zelfde weldadige instelling haar tweede hoogst belangrijk oogmerk volkomen heeft bereikt.

» Het blijkt toch dat commissarissen zich hebben gewend tot de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te dezer stede, ten einde het gezuiverd water, dat reeds dadelijk aan alle *uiterlijke* vereischten van helderheid en smaak en reuk voldeed, op eene wettige wijze ook *scheikundig* te doen onderzoeken, en dat gemelde commissie zich niet alleen daartoe heeft bereid verklaard, maar ook zich genegen heeft betoond om, uit hoofde van het hoog gewigt der zaak (voor dit geval) een certificaat van hunne bevinding af te geven. Zoodat door welgemelde kommissie, na een naauwkeurig onderzoek omtrent de innerlijke hoedanigheden en bestanddeelen van dit gezuiverd water schriftelijk is verklaard, *dat hetzelve bevonden is te zijn allezins geschikt tot huiselijk gebruik en geene inmengselen bevat, welke voor de gezondheid schadelijk zijn.*

» De hoogst belangrijke vraag is alzoo beantwoord: dat Amsterdam in hare zoo onreine grachten zelven, door gepaste distillatie en filtratie tevens, ook in het groot, vooral bij meer en meer volmaakte toepassing, het middel kan vinden, om in de behoefte aan zuiver en gezond drinkwater binnen hare eigene muren te voorzien."

— Reeds zijn ter beurze van Amsterdam, onder den naam van *Ongeboren Hollanders* 4 per cent, verhandeld de nieuw te creëren Nederlandsche [illegible] effecten, waarvan de entwerpen van wet thans bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig zijn. Dezelve deden [illegible] per cent, te leveren in verkoopers keuze, tot twee maanden [illegible]

— Uit [illegible]

» De aanhoudende zorg [illegible]

voor het opkomend geslacht blijkt op nieuw door het onlangs genomen besluit der beide hoofddepartementen, om uit eigene middelen eene bewaarschool te stichten. Op een erf, daartoe gekocht in de Anjelierstraat, is men reeds met den aanbouw zoo verre gevorderd, dat de bewaarschool met de maand Mei zal kunnen worden geopend. Dezelve is voor omtrent 300 kinderen ingerigt.

— De jongst ontvangen dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 9. December, verklaren het verspreid gerucht, wegens een besluit der boeren, om andermaal de wapenen tegen de Engelsche troepen en Kaffers op te vatten, voor onwaarheid en laster, en zeggen, dat van den dag af, op welken kolonel *Cloete* Port Natal verlaten heeft, alles in rust en vrede was gebleven, terwijl de boeren vast besloten hadden, zich niet meer tegen de Engelschen te wapenen.

189ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

1e Trekking. N°. 6895, een prijs van ƒ20, en eene premie van ƒ1000.
2e —— N°. 14476, ƒ 20,000.
3e —— N°. 20449, ƒ 5000; N°s. 18522, 16580, ieder ƒ 1000.
4e —— N°. 13512, ƒ 1500; N°s. 2854, 12333, ieder ƒ 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 *Maart*) werden verhandeld: Ned. 2½ pCt. 56⅝, ¾, negen zest., ⅝; dito 5 pCt. 100¾, dert. zest.; Sijnd. 4½ pCt. 98, 97 drie achtste, ¾; dito 3½ pCt. 82¼; Handelm. 128¼, ⅛; O. Indie 5 pCt. 100¼, drie zest.; Rijn Spoorweg 95¾; Ardoins 19; dito Coupon 24 een zest.; dito 3 pCt. 29; Port. te L. 2½ pCt. 41½, elf zest.; Oude Russen 107; dito 4 pCt. 90 drie zest.; Braz. 81½, ⅝; Peruanen 11⅝, 11.

*** GETROUWD:

C. J. F. VAN DEN ENDEN
EN
M. G. HUYGENS.

SAMARANG, 26. October 1842.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, Vrouwe HENRIETTE IDA ENGELEN, geliefde Echtgenoote van
G. G. VAN DER HOEVEN,
2e *Lt.-Ingenieur*.

BREDA, 13. Maart 1843.

Met Toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad.

GROOT VOCAAL- EN INSTRUMENTAAL

CONCERT,

TE GEVEN DOOR DE HEEREN

J. A. TUYN

EN

GULOMY,

OP DONDERDAG DEN 16. MAART 1843,

In de Zaal van den Schouwburg te Breda,

DES AVONDS TEN 7 URE.

PROGRAMMA.

1e AFDEELING.

1. Quartetto of Septuor.
2. Air uit *Anna Bolena*, van DONIZETTI, gezongen door den Heer J. A. TUYN.
3. Fantaisie over het Lied *Ueber der Thränen*, van DAVID.
4. Wiegenlied van VIOTTA.

2e AFDEELING.

1. Quartetto of Septuor.
2. Aria uit *La Juive*, van HALEVY, gezongen door den Heer J. A. TUYN.
3. Polacca Heroïca, van LIPINSKY, voor de Viool, uitgevoerd door den Heer GULOMY.
4. Aan Laura, Lied van BASTRELLI, gezongen door den Heer J. A. TUYN.
5. Fantaisie Brillante, van HAUMAN, voor te dragen door den Heer GULOMY.

FINALE UITVERKOOP.

D. JACOBOWITZ,

BONTWERKER, *in de Nieuwstraat*, N°. 203, *te Breda.*

Heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij ruim voorzien is van PELSEN voor Heeren, à ƒ 30,— en hooger; voor Dames heeft hij alle soorten van ZIJDEN MANTELS, en zijn [illegible] verder van alles ruim voorzien, wat [illegible] MOFJES à ƒ 1,— en hooger; [illegible] JASSEN à ƒ 5,— [illegible]

** Op Vrijdag den 17. Maart 1843, des voormiddags ten 10 ure, ten Huize van Mejufvrouw de Wedowe L. OERS, op de Groote Markt te *Breda*, PUBLIEKE VERKOOPING, van eene zeer schoone en zeldzame Verzameling BLOEMEN voor den open grond, de Oranjerie en Broeikas, alsmede zeer vele schoone STRUIK- en HEESTERGEWASSEN.

Alles 2 uren vóór de Verkooping te zien.

OPENBARE VERKOOPING

BINNEN MIDDELBURG IN ZEELAND OP DE HEERENGRACHT, op Dingsdag den 21. Maart 1843, des voormiddags ten 10 ure, van eene aanzienlijke hoeveelheid LEDER, bereide en onbereide HUIDEN en VELLEN, SCHOENMAKERS-GAREN, enz., en op Donderdag den 23. van dezelfde maand, des middags ten 12 ure, van GEREEDSCHAPPEN tot eene LEERLOOIJERIJ behoorende; alles op Maandag den 20. Maart 1843 voor een ieder te bezigtigen.

VOOR HET RIJK.

Administratie der Domeinen.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AGENTSCHAP TE KLUNDERT.

De Agent van het Domein te *Klundert*, zal, ten overstaan van den Heere Burgemeester van de *Willemstad*, ten Stadhuize aldaar, op den 6. April 1843, des voormiddags ten 10 ure, voor den tijd van *drie jaren* aan den meestbiedende Verpachten:

1°. Het GRAS van alle de Wallen en Contrescarpen der Vesting *Willemstad*, mitsgaders der Forten *de Hel* en *de Ruiter*, en zulks om 's jaars tweemaal te Hooijen, met uitzondering van de percelen N°. 5, 6, 7, 8 en 9, welke met Rundvee zullen mogen worden beweid.

En 2°. De VISSCHERIJEN in de Stadsgrachten en Fortificatie-werken om de Vesting *Willemstad*, mede voor *drie jaren*, ingaande 1°. Januarij 1844.

Nadere informatiën kunnen bekomen worden ten Kantore van den Agent voormeld, alwaar dagelijks de Konditiën van Verpachting, alsmede ter Secretarie van de *Willemstad*, ter lezing liggen.

KLUNDERT, den 8. Maart 1843.

De Agent voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.

** Bij A. ZWEESAARDT, te *Amsterdam*, is gedrukt, en aan de Welleerwaarde Heeren Geestelijken en Kerkbesturen der R. K. Kerken, volgens Inteekeningsprijs à *f* 18,—, in Juchtlederen Band met Koperen Sloten, afgeleverd:

HET GRADUALE ROMANUM,

OF MISBOEK DER

R. K. KERKEN IN *NEDERLAND*.

UITGEBREIDE EN GEHEEL VOLLEDIGE UITGAVE,

ONDER TOEZIGT VAN DEN WELEERW. HEER

M. A. VAN STEENWIJK, R. K. Pastoor te AMSTERDAM.

Hetzelve bevat alle MISSEN op de *bijzondere Dagen der Week*, in de *Vaste*, *Paasch-* en *Pinsterweek*, de *Quatertemperdagen*, de *Vigiliën* en alle *nieuwe Feesten*, welke in andere GRADUALEN vruchteloos zullen gezocht worden, en zelfs in de laatste Uitgave ontbreken, door den Heer N. W. VAN NIFTERICK in 1841 gedrukt en in het licht verschenen. De Uitgever van deze PRACHTUITGAVE, die geene kosten ter uitvoering derzelve heeft gespaard, zal dan ook, zelfs van wege den Inhoud van dezelve, zijn regt ten aanzien van allen Nadruk handhaven, en deszelfs nadrukkers of verkoopers naar de Wet vervolgen.

NB. Ook wordt met *goed succes* gedebiteerd:

HET ANTIPHONARIUM ROMANUM,

PRACHTUITGAVE,

mede in Juchtlederen Band en Koperen Sloten à *f* 18,—.

** C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, heeft gedrukt en aan de Inteekenaren verzonden:

Het 1ste, 2de en 3de vel van het Werk, getiteld: ***DE HUISVRIEND***; *Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land*, verzameld door J. J. A. GOEVERNEUR. Men teekent op dit Werk in voor 13 of 26 vellen, zijnde de prijs van 13 vellen *f* 1—50, per post *f* 1,—80. De berigten van Inteekening en de drie eerste vellen zijn alom te bekomen.

** Door J. DE LANGE, Boekhandelaar te *Deventer*, is onlangs uitgegeven en verkrijgbaar gesteld:

P. J. BAUDET, Apercu du Système Planétaire, avec un Tableau Synoptique des Principales Particularités de ce Système (*le Tableau séparement*). . . . . *f* 10,50.

K. H. HERMES, Geschiedenis der laatste vijfentwintig jaren. Uit het Hoogduitsch; gr. 8vo. Eerste Deel. . . . » 3,00.

NB. *Met nog Twee Deelen welke ten spoedigste zullen volgen zal dit werk compleet zijn*, hetwelk als een vervolg van VAN KAMPENS *geschiedenis der Fransche heerschappij in Europa* kan worden aangemerkt.

MACBETH, Historisch Treurspel van SHAKESPERE. Oorspronkelijke Uitgave. Ten gebruike der Gymnasia met ophelderingen voorzien, door S. SUSAN, Lector in de nieuwere Talen en Letterkunde aan het Athenaeum te *Deventer*; gr. 8vo. . . . . » 1,10.

Dr. F. S. KERSTEIN, Grondig onderrigt in de kennis van het Tin, deszelfs Eigenschappen, Verhoudingen, Verbinding met andere Zelfstandigheden, Scheikundige Werkingen, Fabrijkmatig gebruik enz. Eene practische handleiding voor: Tinnegieters, Loodgieters, Lettergieters, Metaalgieters, Orgelmakers, Koperslagers, Vertinners en Handelaren in Tin en deszelfs compositiën. Met Tafelen. Uit het Hoogduitsch, kl. 8vo. . . . . . . » 0,50.

W. J. VAN DER VEGT, Kleine Leeslesjes voor eerstbeginnende lezers, ten dienste der lagere scholen. . . . » 0,10.

P. J. BAUDET, Opleiding tot de kennis der Algebra met beredeneerde oplossingen. Ten dienste der scholen. Eerste Deel. Derde verbeterde en vermeerderde druk, bevattende de vergelijkingen van den eersten graad met eene onbekende. . . . . » 0,75.

Verder debiteert hij met goed succes:

P. C. MOLHUIJSEN, Leerredenen over Vrije Stoffen. . » 2,80.

P. O. C. VORSSELMAN DE HEER, Gronden der Zeevaartkunde, vooral ten gebruike bij de Sterre- en Zeevaartkundige tafel van JAKOB SWART. . . . . . . » 5,80.

J. A. HANSEN, Cursus van Platte en Bolvormige Driehoeksmeting. . . . . » 1,50.

LA HENRIADE, poëme Epique en dix chants par VOLTAIRE, met aanteekeningen, ten gebruike der Gymnasia bewerkt, door S. SUSAN. . . . . » 0,75.

ORDE DER FEEST EN LIJDENSTEKSTEN, zoo als dezelve jaarlijks in de Christelijke Hervormde Gemeente van *Deventer* behandeld worden. Gevolgd door een Naamregister der Predikanten van *Deventer* van het jaar 1569 tot op den tegenwoordigen tijd. . . . . » 0,50.

DE OVERIJSSELSCHE ALMANAK VOOR OUDHEID EN LETTEREN, 1843. *Achtste Jaargang.* . . . . . . » 1,50.

** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

DESCRIPTION

DE LA

NOUVELLE CITADELLE DE GAND,

SUIVIE D'UNE TRADUCTION DE LA RELATION DU SEJOUR DES TROUPES NEERLANDAISES DANS CETTE PLACE EN 1830.

PAR

M. GEY VAN PITTIUS,

Lieutenant-Colonel du Génie, Chevalier de l'Ordre Guillaume, du Lion Neêrlandais et de la légion d'Honneur.

Avec 4 Planches, dont Planche I. Le plan à Vol d'Oiseau de la Citadelle avec ses alentours, sur une échelle de 1 à 5000. Planche II. Le Plan des Maçonneries sur une échelle de . . . Planche III. Coupes et Façades. Planche IV. Famille de détails, pour le recouvrement des Chapes de Voûtes et l'écoulement des eaux.

Prix *f* 2,25.

Door Bovengemelden is alom verzonden:

TIJDSCHRIFT

VOOR

AANKOMENDE ONDERWIJZERS,

ACHTSTE JAARGANG, 1843, N°. 1.

Prijs per Jaargang *f* 2,—.

Van dit Tijdschrift verschijnen geregeld vier stukken 's jaars, bevattende: 1°. *Aankondigingen van nieuw uitgekomene Boeken*. 2°. *Mengelwerk*, handelende over Zedekunde, Taalkunde, Rekenkunde, Aardrijkskunde, Natuurkundige Wetenschappen, Geschiedenis, enz. 3°. *Vragen en Opgaven*. Telkens bij de uitgave van ieder stukje worden *Nieuwe Vragen* betrekkelijk opgemelde onderwerpen ter beantwoording gegeven, welke op bepaalde tijden bij de Redactie moeten ingezonden zijn.

De toenemende belangstelling en medewerking in dit Tijdschrift, zijn voldoende bewijzen van deszelfs doelmatige en nuttige strekking, zullende Redactie en Uitgevers niets onbeproefd laten om de Inhoud steeds in belangrijkheid te doen winnen.

Ten einde de aanschaffing van vroegere Jaargangen gemakkelijk te maken voor de Nieuwe Inteekenaars, zullen, zoo lang de geringe voorraad strekt, de 6 eerste Deelen of Jaargangen tegen *f* 1,50, in plaats van *f* 2,— uitgeleverd worden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.